

Dosarul nr. 2r-499/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul central, judecător – A. Brăgaru

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – M. Anton, A. Bostan, V. Cotorobai

DECIZIE

04 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței,

Judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de avocatul Panin Evgheni în interesele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova),

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ovcinnicov Cristina către Ovcinnicova Iulia cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2020, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Panin Evgheni în interesele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova), împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul central, din 19 martie 2018,

c o n s t a t ă :

La 30 august 2017, Ovcinnicov Cristina, prin intermediul avocatului Tocan Rodion, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Iuliei Ovcinnicova, cu privire la încasarea datoriei în sumă de 769793,10 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 482934,40 lei, și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul central, din 19 martie 2018 cererea de chemare în judecată depusă de Ovcinnicov Cristina, a fost admisă, și s-a dispus încasarea din contul Iuliei Ovcinnicova în beneficiul Cristinei Ovcinnicov, a sumei de 769793,10 lei cu titlu de datorie, a sumei de 482934,40 lei cu titlu de dobândă de întârziere, a sumei de 23100 lei cu titlu de taxă de stat și 150 lei cu titlu de cheltuieli pentru citare publică.

La 18 iunie 2020, prin intermediul serviciului poștal, avocatul Panin Evgheni în interesele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova), a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termenul de atac, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul central, din 19 martie 2018, și trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2020, apelul declarat de avocatul Panin Evgheni în numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul central, din 19 martie 2018, a fost restituit, ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

La 26 august 2020, prin intermediul serviciului poștal, avocatul Panin Evgheni în interesele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova), a contestat cu recurs încheierea din 09 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de recurs, a indicat că, la depunerea cererii de apel au fost respectate condițiile impuse de normele procedurale, iar instanța de apel neîntemeiat a concluzionat că avocatul nu a respectat condițiile instituite de Lege privind încheierea contractului de asistență juridică.

De asemenea, consideră că eronată concluzia instanței de apel, precum că o procură produce efecte doar dacă această este deținută fizic, or, legislația RM, nu prevede faptul că deținerea unui act pe suport de hârtie este o condiție obligatorie pentru valabilitatea lui. Mai mult, nulitatea procurii prezentate în copie, nu a fost constatată printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă.

În concluzie, remarcă că, prin încheierea contestată cu recurs, instanța i-a îngădit recurenteii accesul liber la justiție, garantat de art. 20 al Constituției RM și i-a încălcat dreptul recurenteii la un proces echitabil, garantat de art. 6 §1 al CEDO.

La 02 noiembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, a fost înregistrată referința depusă de către Ovcinnicov Cristina asupra recursului declarat de avocatul Panin Evgheni în interesele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova), prin care a solicitat respingerea cererii de recurs și menținerea actului judecătorec contestat.

Cu referire la termenul de declarare a cererii de recurs este de menționat că, în conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2020, a fost expedită avocatului recurenteii, prin poșta electronică la 09 septembrie 2020, (f.d. 129), iar ținând cont de faptul că alte probe privind expedierea actului judecătorec nu au fost elucidate, Colegiul consideră că cererea de recurs înregistrată la 26 august 2020, a fost depusă în termen.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de avocatul Panin Evgheni în interesele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova), este întemeiat și necesită a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

În speță se constată că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul central, din 19 martie 2018, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Ovcinnicov Cristina către Ovcinnicova Iulia cu privire la încasarea datoriei, a dobânzilor de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, și s-a dispus încasarea din contul Iuliei Ovcinnicova în beneficiul Cristinei Ovcinnicov, a sumei de 769793,10 lei cu titlu de datorie, a sumei de 482934,40 lei cu titlu de dobândă de întârziere, a sumei de 23100 lei cu titlu de taxă de stat și 150 lei cu titlu de cheltuieli pentru citarea publică.

Drept urmare, avocatul Panin Evgheni în interesele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova), a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termenul de atac, casarea hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul central, din 19 martie 2018, și trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2020, apelul declarat de avocatul Panin Evgheni în numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul central, din 19 martie 2018, a fost restituit în temeiul art.369 alin.(1) lit.d) din Codul de procedură civilă, pe motiv că a fost depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Analizând situația de fapt și de drept, prin prisma circumstanțelor constatate din materialele cauzei, Colegiul civil atestă că actul de discreție al instanței de apel, prin care a fost restituit apelul declarat de avocatul Panin Evgheni în numele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova), este unul neîntemeiat și urmează a fi casat, cu restituirea cauzei în instanța de apel, la etapa primirii în procedură a cererii de apel.

Precum reiese din materialele cauzei, avocatul Panin Evgheni a acționat în interesele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova), în temeiul mandatului avocațial seria MA nr. 0068680 din 08 iunie 2020, pe verso-ul căruia sunt consemnate expres drepturile avocatului. (f.d.67)

De asemenea, instanța de recurs reține că, la cererea de apel, avocatul Panin Evgheni a prezentat și copia Procurii nr.40 AB 0736891 din 05 iunie 2020, înregistrată în registrul procurilor din Federația Rusă (FR) cu un număr unic de identificare 40/4I-h/40-2020-6-146, de către notarul Popova N.G, în temeiul căreia a fost perfectat mandatul avocațial. (f.d.70)

În această ordine de idei, este de menționat că, conform art. 60 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr.1260 din 19 iulie 2002, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Conform pct. 2 și 6 din Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar, formularul mandatului avocatului și al avocatului stagiar sunt documente de strictă evidență, care confirmă împuternicirile acestora în instanța de judecată. Formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: 1) pe recto se inserează: a) numărul și seria; b) denumirea biroului asociat de avocați; c) denumirea cabinetului avocatului; d) datele de contact; e) denumirea "MANDAT"; f) numele și prenumele avocatului; g) numărul licenței și data eliberării; h) numărul contractului de asistență juridică și data semnării; i) numărul deciziei coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și data semnării; j) semnătura avocatului, certificată prin ștampilă; 2) pe verso se inserează: a) împuternicirile avocatului; numele și prenumele clientului; b) semnătura clientului **sau, după caz, a avocatului.**

Potrivit pct. 8 din Hotărârea menționată, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art. 81 din Codul de procedură civilă, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege. Dacă se întocmește o procură, avocatul sau avocatul stagiar va nota pe versoul mandatului textul "Conform procurii anexate" și va semna versoul mandatului în locul

clientului. Împuternicirile avocatului sau ale avocatului stagiar stabilite în procură sunt valabile doar dacă aceasta se prezintă împreună cu mandatul.

Potrivit art. 81 alin. (1) din Codul de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Reieșind din normele citate supra, Colegiul conchide că de fapt, împuternicirile avocatului Panin Evgheni corespund întru totul în condițiilor de formă și conținut stabilite de legislație, iar concluzia instanței de apel în privința mandatului prezentat întru confirmarea împuternicirilor sale, și lipsa contractului de asistență juridică, este una eronată. Or, legislația Republicii Moldova nu prevede obligația de a supralegaliza un mandat avocațial în cazul prezenței unei procuri semnată de client, iar niște restricții privitor la modalitatea de negociere a acordului de asistență juridică, nu sunt reglementate de Lege, ultima având o formă liberă.

Suplimentar, instanța de recurs consideră irelevante concluziile Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău, cu privire la sancțiunile procedurale, care survin în urma nerespectării condițiilor impuse de norma legală la depunerea acțiunii (apelului) în instanță, or, în acest sens, este de remarcat că, în conformitate cu art.368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, dacă a considerat necesară și stringentă prezentarea **în original** a procurii și a contractului de asistență juridică, pentru examinarea cererii de apel, instanța de apel le putea solicita suplimentar, la etapa primirii în procedură a cererii de apel, fără a afecta drepturile apelantei de acces la o instanță.

De asemenea, este eronată și concluzia instanței de apel cu privire la faptul că procura prezentată în copie nu poate fi luată în considerație, or, în fapt, actele anexate la cererea de apel, confirmate prin aplicarea ștampilei și semnăturii avocatului, demonstrează dreptul avocatului Panin Evgheni de a acționa în interesele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova) și valabilitatea împuternicirilor acestuia, **la data depunerii cererii de apel.**

Mai mult ca atât, precum reiese din materialele cauzei, odată cu depunerea cererii de recurs, avocatul Panin Evgheni a prezentat originalul Procurii nr.40 AB 0736891 din 05 iunie 2020 și contractul de asistență juridică nr. 1 din 03 iunie 2020, semnate de către Iulia Ter-Saakova (Ovcinnicova), (f.d.134, 142). Astfel era prematură soluția instanței de apel, cu privire la restituirea cererii de apel din motivul lipsei originalului procurii și a contractului de asistență juridică.

În circumstanțele constatate, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel a dat dovadă de un formalism excesiv, iar apelanta a fost lipsită de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Colegiul reiterează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cazul Airey vs. Irlanda, Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, instanța de judecată trebuie să mențină echilibrul între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2020 și de a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii în procedură a cererii de apel.

În cadrul soluționării punerii pe rol a cererii de apel, instanța urmează să țină cont de cele menționate și, să emită o încheiere legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Panin Evgheni în interesele Iuliei Ter-Saakova (Ovcinnicova).

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2020, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ovcinnicov Cristina către Ovcinnicova Iulia cu privire la încasarea datoriei, a dobânzilor de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru